

smigrer mig virkelig med, sjsjndt jeg nok mærfede, at nogle af de ærede Medlemmer, da jeg begyndte paa denne Udtalelse, ikke ansaae den for rigtig, at jeg nu, hvis jeg ellers har udtalt mig nogenlunde klart, ikke skal faae saa særdeles mange Stemmer imod mig i det Stykke.

Det er gjort gjældende af den ærede Taler, der i enkelte Adjectiver sammensillede sine Erindringer, at vort Forslag skulde være uconsistit u t i o n e l t, jeg tænker, at dette skal betyde det Samme som, at det strider mod Anden, eller maaffee endog mod Bogstaven i Danmarks Riges Grundlov (Man: uovereensstemmende med Principet i vor Forsatning) . . . (F o r m a n d e n : Den 1ste Landsktingsmand for 3die Kreds har Ordet), altsaa: uovereensstemmende med Principet i vor Forsatning. Jeg anseer dette af Alt, hvad der er anført, for at være det, som vil gjøre sig meest gjældende og vise den meste Virksomhed imod den Anskuelse, jeg har den Gæde at forsagte. Men jeg anseer det derhos for noget saa Urigtigt, som vel tænkes kan, endssjndt jeg veed meget godt, at denne Bildfarelse — saaledes maa jeg kalde den — er nieget udbredt. Det forekommer mig nemlig at være en Bildfarelse i hoi Grad, naar man mener, at, efterat der i Staten, ved Grundloven, er vedtaget visse bestemte Regler, under hvilke Majoriteten skal have Afgjorelsen af Statens større Anliggender, skulle derfor ogsaa analoge Regler anvendes paa ethvert Forhold, der forekommer i denne Stat, altsaa navnlig her paa Communalbestyrelserne. Jeg erindrer en Tid, da jeg ikke deeltog i det politiske Liv, men tagttog det. Da hørte jeg det yttre utalige Gange og stærkt blive paastaet, at den souveraine Regjering, den uindfrænkede Kongevælde, kunde meget godt bestaae med, at Kongen gav Communerne en stor Frihed, og det slog mig og overbeviste mig. Jeg kan ikke andet end finde, at det var rigtigt bemærket. Men skulde det Samme ikke være Sandhed endnu, saa at altsaa, hvad der er en ligefrem Følge deraf, en stærk demokratisk Statsforsatning, kan meget godt bestaae med, at der beholdes et betydeligt konservativt Element i Communen? Eller kan dette samme Princip

nu ikke længere ansees for en Sandhed, der skal anvendes, fordi Forholdene ere forandrede? Er det ikke — jeg vil tillade mig at spørge Enhver, som kender Historien og de store Bevægelser i Tiderne — er det ikke det, som har bragt saa mange Rystelser med sig, at man, med en forunderlig Haardnækkhed, naar et Princip er gjort gjældende for Statens Styrelse i det Hele, ogsaa ubetinget vil gennemføre det for alle underordnede Kredse? Jeg vil tillade mig at henvise til en gammel berømt dansk Skribent, der besøgte Frankrig i Maret 1792, og som sagde, da han reisste derfra: „Farvel Du arme Land med dine 80,000 Municipaltiteter, hvoraf Halvdelen ikke kan læse eller skrive, de blive din Undergang!“ Han sagde det, fordi man dengang der var kommen saaledes i Harnisk for Folkefriheden, at man havde gennemført det ubetinget demokratiske Princip lige indtil Indretningen i de 80,000 Municipaltiteter og deres Bestyrelser. Og saa vil jeg tillade mig at tyde hen til, hvad alle De Herrer vide, at de virkeligen seldt snart, under Trykket af det Tyrannie, som kom først med Robespierre, og saa med Napoleon; at, da gjorde man en Ende paa disse Municipaltiteter, idet deres Magt først blev suspenderet, imedens en Comitee i Paris tyranniserede Landet paa „det fælles Belfærd“ Begne, og saa blev aldeles tilintetgjort, da keiserlige Mairer og Præsfecter paa de enkelte Steder og i de enkelte Provindsler paatog sig at besørge Alt, saa der ikke blev mindste Spor tilbage af den communale Frihed. Alt, hvad jeg kender af Historien, viser hen til den Regel, — jeg tør nemlig ikke driste mig til at blive ved at tale saa udførligt om de enkelte Exempler, — at der er ingen Form, ingen Regjeringsform, ingen Regler, de være nok saa fortræffelige i saa Henseende, som ikke ere udsatte for at føre til Gensidighed, til Forkeerthed, til Undertrykkelse af enkelte Classers Rettigheder, men at derimod, efter hvad jeg kender af Historien, den bedste Stikkelse, under hvilken Friheden virkelig har fundet Sted, er, naar der rører sig forskjelligartede Bevægelser jævnsides, saa altsaa for Exempel, hvad Valgene til Statsstyrelsen angaaer, det demo-